

## [Rosing.]

ne, som ellers kunne have fået betydelig hjælp i hjemmene med henblik på deres kommende skolegang, aldrig nogen sinde fået den hjælp, der skal til. Jeg tror, at det er en af de dominerende grunde i mange grønlandske familier i den tid, hvor forvirringen er sket.

Med disse bemærkninger vil jeg fortsat være velvilligt indstillet over for lovforslagets gennemførelse.

**Knud Hertling:** Selv om det er anden gang, forslaget vedrørende lov om skolevæsenet i Grønland er til første behandling i det høje ting, er hele problemkomplekset omkring lovforslaget ikke blevet nemmere at have med at gøre. Snarere tværtimod.

Sagen er jo den, at der på det tidspunkt, da lovforslaget blev behandlet første gang her i folketinget, ikke forelå ret mange udtalelser fra pædagogisk side i Grønland. Denne tavshed kunne man så tyde derhen, at man fra lærerside som helhed var enig i de principper, der indeholdes i forslaget. Siden da er der imidlertid kommet en hel række udtalelser fra forskellige lærere, udtalelser, som man ikke uden videre kan se bort fra, hvis man skal give lovforslaget en objektiv vurdering, og det skal vi jo meget gerne.

Lovforslaget er behæftet med en hel række usikkerhedsmomenter. Netop i dette lovforslag er det overordentlig svært at se, hvad det er rigtigt at gøre. Det er næppe overdrevent at sige, at ikke engang forslagsstillerne er helt sikre på, om deres forslag er den eneste rigtige løsning på skoleproblemerne i Grønland.

I dag er det i hvert fald i Grønland almindelig kendt, at det største spørgsmål, det, der er behæftet med den største usikkerhed, er forslaget om placeringen af det grønlandske sprog, og jeg er ikke ganske enig i lovforslagets placering af dette sprog. Heldigvis er jeg ikke ene om at mene dette. Flere og flere mennesker i Grønland, herunder et betydeligt antal lærere, føler usikkerheden stærkere og stærkere. Man er begyndt at reflektere mere. Selv skoledirektionen føler denne usikkerhed med hensyn til rigtigheden af lovforslagets placering af undervisningen i det grønlandske sprog. Det anføres nemlig i årsberetningen om det

grønlandske skolevæsen 1964-65 side 9, at det bør påpeges, at man under forsøgsordningen — altså den forsøgsordning, efter hvilken undervisning i det grønlandske sprog kan udsættes til begyndelsen af det tredje skoleår, netop den ordning, der ønskes knæsat i forslagets § 14, stk. 3 — muligvis løber den risiko, at sprogligt svagt fungerede elever i højere grad end tidligere udsættes for et skolechok, idet deres kontakt med den dansksprogede lærer ikke lykkes. Denne erkendelse til trods foreslår man forsøgsundervisningen lovfæstet, og det gør man uanset risikoen for, at de allerfleste grønlandske børn udsættes for et skolechok.

Denne risiko kan udtrykkes på en endnu stærkere måde. Sådanne udtalelser foreligger da også nu fra anden pædagogisk side. Onsdag den 14. september 1966 offentliggjorde de grønlandske lærere i Holsteinsborg skole støttet af det samlede lærerråd en udtalelse, hvoraf det bl. a. fremgår, at det er en alt for hård belastning for børnene at blive undervist udelukkende på et fremmed sprog i de første 2 år. Det er disse læreres opfattelse, at forsøgsordningen indebærer fare for sproglig blokering og tidligt begyndende skoletræthed, og at den kun bør accepteres, hvor mangelen på grønlandske lærere begrunder det. Lærerne udtaler videre, at de finder, at børnenes manglende koncentrationsevne og den forvirring, der er ret udtalt hos dem, bl. a. har sin årsag i den omstændighed, at børnene er blevet sløvet af megen undervisning på et sprog, som de ikke helt forstår, samt at dansksprogede lærere ikke har mulighed for at få fornøden opdragende indflydelse på børnene, og at det er direkte uheldigt, at de grønlandske lærere på grund af forsøgsordningen er afskåret fra at præge børnene i de første skoleår.

En gruppe af dansklærere i Holsteinsborg har udtalt, at det er deres indtryk, at den flom af danske ord, der væltes ud over børnene, sløver dem, forvirrer dem og i værste fald resulterer i en sproglig blokering. En dansk lærerinde, fru Hanne Thrane, der siden 1953 har arbejdet i Grønland, og som er en af de meget få danske lærere, der kan tale grønlandsk, har skrevet et uhyre tankevækkende læserbrev i Grønlandsposten — det er bladets nr. 15/1966.